

RÄTT DIAGNOS!

TRE-REGELN: tre frågor, tre differentialdiagnoser

- Vad talar *för* diagnosen?
- Vad talar *emot* diagnosen?
- Vad kan det annars vara?
- Ta en paus, tänk efter, prata högt!
- Teamarbete!

2020-01-29

TIPS FÖR FÖRBÄTTRAD DIAGNOSTISK SÄKERHET

- Skriv symtom istället för diagnos vid bokningar
- Skriv remiss i direkt anslutning till patientbesöket.
- Vidimera svar och bevaka remisser.
- Tappa inte bort patienten! Slut cirkeln.

Källa: Diagnostiska fel (SKR)

HUR FATTAR VI BESLUT I DEN DIAGNOSTISKA PROCESSEN?

Det finns två olika tankesystem som vi använder när vi tar beslut och det gäller även i den diagnostiska processen. Båda är nödvändiga i vårt kliniska arbete. Men det är viktigt att inse att båda har sina begränsningar och kan leda oss till felbeslut. Tipsen på första sidan i denna folder kan vara ett stöd för oss alla.

SYSTEM 1: intuitivt och blixtsnabbt, ingen känsla av medveten styrning

- o Associationsförmåga
- o Förmåga att dra snabba slutsatser från knapphändig information

SYSTEM 2: medvetna, logiska, långsammare processer

- o Aktiveras när det blir "besvärligt"
- o Problemlösning, koncentration, komplicerade beräkningar
- o Planering och aktiva val
- o Risk att förmågan minskar om systemet är upptaget med något annat

FLERA FAKTORER KAN GÖRA ATT BEDÖMNINGEN GÅR ÅT FEL HÅLL:

Ett diagnostiskt misstag kan kategoriseras utifrån tre olika orsaker: **kognitiva (tankefel)**, **systemrelaterade** eller **kunskapsbrist**. De kan uppstå separat men också samtidigt med varandra.

- **Kognitiva faktorer**, vilket innebär att hålla fast vid en primärdiagnos utan att tänka på alternativa diagnoser, eller fastna i någon annans diagnosspår.
- **Systemrelaterade faktorer** orsakas av brister i kommunikation, samarbete, arbetsmiljö, hög arbetsbelastning eller information.
- **Kunskapsfaktorer** kan orsakas av otillräcklig utbildning, handledning eller erfarenhet

DIAGNOSTISK SÄKERHET – VAD ÄR DET OCH VAD ÄR DET INTE?

Diagnostisk säkerhet innebär

- Att man formulerar en utredningsplan som minskar risken att utredningen avbryts i förtid.
- Att man bevakar utredningens tidsåtgång för att inte en försenad diagnos ska inträffa.
- Att man har en kostnadsmedvetenhet.
- Att man söker en förklaring till patientens besvär.
- Att man beaktar risk för diagnostiska misstag.

Diagnostisk säkerhet innebär inte

- Utreda för alla tänkbara diagnoser samtidigt
- Beställa alla prover på en gång
- Beställa alla undersökningar på en gång
- Utreda tillstånd som inte är aktuella att behandla.